

ANTROPOLOGIA CULTURAL

(Grup A)

Prof. Joan Frigolé i Reixarch.

El curs té per objecte l'estudi de la naturalesa i les institucions fonamentals de les societats de bandes, de les societats tribals i de les societats camperoles. Aquesta distribució permet de tractar en una perspectiva comparada els temes que són més significatius, com, per exemple, l'estructura dels grups productors, els drets sobre els medis de producció, les formes i funcions de la família i el parentiu, la naturalesa de la política i les característiques dels sistemes polítics, la ideologia i les seves manifestacions i funcions a aquestes societats, etc... El curs pretén oferir una perspectiva global sobre aquestes societats, procurant mantenir un cert equilibri entre les generalitzacions i l'estudi de casos etnogràfics.

PROGRAMA I BIBLIOGRAFIA.

1.- Introducció històrica i conceptes bàsics sobre l'objecte i mètode de l'antropologia.

J.R. LLOBERA: La Antropologia como ciencia. Anagrama, 1975, (V part 1ª: Aproximación a la Antropologia)..

2.- Situació i perspectives dels pobles caçadors i altres sota el colonialisme i l'imperialisme: els indis nord-americans i els esquimals actuals, com a exemple.

ROBERT JAULIN: El etnocidio a través de las Américas. Ed. Siglo XXI, 1976.

THEODORA KROEBER. Ishi. El último de su tribu. Ed. Bosch, 1978.

EL CORREO DE LA UNESCO. Número monográfico sobre los esquimales. 1975.

3.- Les societats de caçadors i recolectors:

3.1. El sistema productiu i l'obtenció dels recursos alimentaris. L'exemple dels boiximans. Comparació amb altres pobles. La composició de la força de treball. El paper de la dona en els sistemes productiu i reproductiu. L'exemple dels ainú. Comparació amb altres pobles de l'Àrtic i del Subàrtic. Els canvis d'estació, la seva significació i les seves conseqüències per a

l'organització econòmica, social; política i religiosa d'aquestes societats. El cas dels esquimals. El control del medi i de la caça. L'exemple de was-wanipi. Cree (Subàrtic).

3.2. Algunes interpretacions i valoracions del sistema productiu i de l'economia dels caçadors recol·lectors.

M. HARRIS: Caníbales y reyes. Argos-Vergara. 1978 (Cap.II).

M. SAHLINS.: Economía de la Edad de Piedra. Akal, 1977 (cap.I).

MARTIN Y VOORHIES: La mujer: un enfoque antropológico. Anagrama 1978 (cap. VII).

R. VALDES: Las artes de subsistencia. Ed. Adara. 1977 (capI).

3.3 El sistema distributiu. La noció de reciprocitat. Establir la diferència amb els conceptes de comprar i regalar. Formes i dimensions de la reciprocitat. Reciprocitat i parentiu.

E. SERVICE: Los cazadores. Ed. Labor, 1973.

C. LEVI-STRAUSS: Las estructuras elementales del parentesco. Ed. Paidó, 1969, (cap. V).

L. MARSHALL. SHARING, : talking and giving: relief of social tensions among the Kung, en R. Lee and I. De Vore, Kalahari Hunter-Gatherers. Harvard University Press, 1976.

3.4 L'organització social: la banda. La seva definició. Tipologies.

E. SERVICE: Los cazadores. Ed. Labor, 1973.

R. LEE: Kung spatial organisation: an ecological and historical perspective. En R. Lee and I D Vore. Kalahari Hunter-Gatherers. Harvard University Press 1976.

3.5 L'organització política.

R. SHARP: Pueblos sin política en J.R. LLOBERA. Antropología política. Ed. Anagrama, 1979.

P. Clastres: La société contre l'état: recherches d'anthropologie politique. Les Editions de Minuit, 1974.

3.6 Religió i ritual a les societats de bandes.

R. KATZ: Education for transcendence: Kia-Healing with the Kalahari Kung.

En R. LEE and I. DEVORE. Kalahari Hunter-Gatherers, 1976.

E. SERVICE. Los Cazadores. Ed. Labor, 1973.

4. Les societats tribals: una aproximació global.

M. SAHLINS. Las sociedades tribales. Labor, 1977 (Cap. I y II).

4.1 El sistema productiu.

Per una presentació panoràmica dels diferents sistemes tecno-econòmics relacionats amb l'estructura tribal V. el capítol III de M. SAHLINS, 1977.

4.2 Estudi més detallat d'alguns sistemes tecnoeconòmics: l'orticultura i el pastoralisme nòmada.

H. CONKLIN. An ethnoecological approach to shifting agriculture, en

A. VAYDA. Environement and cultural behavior. The Natural History Press, 1969.

R. CARNEIRO: Slash-and-Burn cultivation among the Kiukuru and its implications for cultural development in the Amazon Basin en Y. COHEN. Man in Adaptation, 1968. Aldinas. Avans-Pritchard. Los Nuer. Anagrama. 1977 (1ª Ed. 1940).

L. SEET. Camel pastoralism in North Arabia and the minimal camping unit. A. Vayda, 1969.

4.3 El sistema distributiu: reciprocitat i redistribució.

L'intercanvi a llarga distància.

M. SAHLINS: Economía en la Edad de Piedra, Akal, 1977 (Cap. V).

M. HARRIS: Vacas, cerdos, guerras y brujas. Los enigmas de la cultura. Alianza editorial, 1980 (cap. V: el Pothlatch).

S. DIDDOCKE: The potlatch system of the Southern Kwakiutl: a new perspective, en A. WAYDA 1969.

B. MALINOWSKI: Los argonautas del pacífico occidental. Ed. Península. 1973 (Cap. II y III)

4.4 L'organització social: clans i llinatges.

E.M. SAHLINS, 1977 cap. IV.

4.5 Organització social i antagonisme entre els sexes.

R. MURPHY: Social Structure and Sex antagonisme en D. Gross. Peoples and Cultures of native South America. Natural History Press. 1973.

L. LANGNESS: Ritual, Power and Males dominance in the New Gguinea High-landas en R. FOGELSON y R. ADAMS. Anthropology of Power, Academic Press 1977.

4.6 L'organització política:

EVANS-PRITCHARD, 1977 (cap. IV).

M. SAHLINS: Hombre pobre, hombre rico, gran hombre, jefe; tipos políticos de Melanesia y Polinesia en J.R. LLOBERA, 1979.

4.7 Religió i altres fenòmens conexas.

M. SAHLINS, 1977 (cap. VI: la religión tribal).

EVANS-PRITCHARD: Brujería, Magia y Oráculos entre los Azanda. Anag rama, 1976 (págs. escollides).

P. WORSLEY: Al son de la trompeta final. Un estudio de los cultos "cargo" en Melanesia. Ed. S. XXI, 1980.

5. Les societats camperoles.

5.1 Alguns aspectes econòmics, socials, polítics i ideològics de las societats camperoles.

E. WOLF: Los campesinos. Labor 1971.

T. SHANIN: Campeñinos y sociedades campesinas. F.C.E. 1980.